

814-121

ES CLAIMS TRIBUNAL

دیوان داری دعاری ایران - ایالات متحدہ

121

ORIGINAL DOCUMENTS IN SAFE

Case No. 814

Date of filing: 28 July 89

** AWARD - Type of Award Final
- Date of Award 28 July 89
_____ pages in English 31 pages in Farsi

** DECISION - Date of Decision _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** CONCURRING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** SEPARATE OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** DISSENTING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** OTHER; Nature of document: _____

- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

پرونده شماره ۸۱۴

شعبه یک

حکم شماره ۱-۸۱۴-۴۳۰

IRAN UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دیوان داوری دعای ایران - ایالات متحدہ
ثبت شد - FILED	
Date	28 JUL 1989
تاریخ	۱۳۶۸ / ۵ / ۴

DUPLICATE
ORIGINAL
نسخه برابر اصل

الکترانیک سیستمز اینترنشنال، اینک،

خواهان،

- و -

وزارت دفاع جمهوری اسلامی ایران،

سازمان صنایع نظامی،

خوانندگان.

حکم

حاضران:

از جانب خواهان: آقای اچ. سی اچ. دانکرز،

وکیل خواهان،

آقای دبلیو. ک. رادکلیف،

نایب رئیس الکترانیک سیستمز اینترنشنال، اینک،

آقای جی. ٹی. منکسر،

رئیس اداره حقوقی الکترانیک سیستمز اینترنشنال، اینک.

از جانب خوانده : آقای محمدکریم اشراق،

نماینده رابط دولت جمهوری اسلامی ایران،

آقای علی نوبری حیرانی،

قائم مقام نماینده رابط،

آقای دکتر علی اکبر ریاضی،

مشاور حقوقی نماینده رابط،

آقای محمد اسبقی،

دستیار مشاور حقوقی،

آقای محمد حسین شریف،

نماینده سازمان صنایع نظامی.

سایر حاضران: آقای تی. ریملیش،

نماینده رابط ایالات متحده امریکا.

فهرست مندرجات

صفحه

۴	اول - واقعیات و اظهارات
۴	۱ - ادعای اول
۱۱	۲ - ادعای دوم
۱۲	الف) قسمت اول
۲۱	ب) قسمت دوم
۲۳	۳ - بهره و هزینه‌ها
۲۳	دوم - دلایل حکم
۲۳	الف - صلاحیت
۲۵	ب - ماهیت
۲۵	۱ - ادعای اول
۲۶	۲ - ادعای دوم
۲۶	الف) قسمت اول
۲۹	ب) قسمت دوم
۲۹	ج) بهره
۳۰	د) هزینه‌ها
۳۰	سوم - حکم

۱ - دعوای پرونده حاضر از دو قرارداد ناشی می‌شود که به موجب آنها قرار بود خواهان، الکترونیک سیستمز اینترنشنال، اینک ("ئی اس آی")، اقلام و تجهیزات نظامی معینی را برای خواننده، سازمان صنایع نظامی ("صنایع نظامی") تهیه کند. ئی اس آی در ادعای خویش راجع به قرارداد اول، مبلغ ۳۰،۵۲۵/- دلار * بابت قیمت قراردادی آخرین محموله حاوی ۲۵۰۰ قطعه آتش زنه که حسب ادعا در ژوئن ۱۹۷۹، به ایران فرستاده بود، به اضافه ۴۰۵۸/- دلار خسارت، مطالبه کرده است. ادعای مربوط به قرارداد دوم مشتمل بر دو قسمت است. در قسمت اول، خواهان مبلغ ۳۷۴،۴۱۰/۵۰ دلار بابت هزینه‌های اضافی متحمل در رابطه با ارسال فیوز مین مطالبه می‌نماید. در قسمت دوم، ئی اس آی خواستار کلاً مبلغ ۱۵۷،۲۴۰/- دلار بابت قیمت خرید و هزینه انبارداری یک محموله چاشنی مین می‌باشد. خوانندگان هرگونه مسئولیتی را انکار می‌کنند. جلسه استماع پرونده در ۲۰ بهمن ماه ۱۳۶۶ [نهم فوریه ۱۹۸۸] تشکیل شد.

اول - واقعیات و اظهارات

۱ - ادعای اول

۲ - در ۲۹ خردادماه ۱۳۵۷ (۱۹ ژوئن ۱۹۷۸)، خواننده، صنایع نظامی، سفارش خرید شماره ۱۲-۱۱۱۷۵-۱۴۰۱-۳۳۴ را برای تحویل ۷۵،۰۰۰ قطعه "آتش‌زنه ام ۵۷" متعلق به مینهای ۱-۱۸آ-ام به بندر شاهپور در ایران، به عنوان خواهان صادر کرد. شرایط تحویل بصورت "سی اند اف" (قیمت به علاوه کرایه حمل) و کل قیمت قرارداد

* در این حکم، منظور از "دلار"، دلار امریکا است (مترجم).

۹۱۵،۷۰۰/- دلار بود. قرار بود پرداخت به وسیله اعتبار اسنادی غیر قابل برگشتی که توسط بانک مرکزی ایران ("بانک مرکزی") افتتاح می‌شده انجام گیرد. (۱) در سفارش خرید، اسناد و مدارکی که می‌بایست همراه با تقاضای پرداخت از محل اعتبار اسنادی تسلیم شود، مشخص (۲) و یک شرکت کشتیرانی ایرانی بنام خطوط کشتیرانی آریا، بعنوان شرکت حمل کننده تعیین شده بود. اگرچه با تعیین مبلغ ۱۲/۲۱ دلار برای هر واحد از کالا در اعلامیه وصول کل ارزش سفارش به رقم ۹۱۵،۷۵۰/- دلار افزایش می‌یافت، نی اس آی طی اعلامیه وصول سفارش مورخ ۲۰ تیرماه ۱۳۵۷ [۱۱ ژوئیه ۱۹۷۸] کلیه شرایط سفارش خرید را پذیرفت. قرار بود حمل ظرف چهار ماه (یا ۱۲۰ روز) پس از دریافت اعتبار اسنادی آغاز و ظرف ده ماه به انجام رسد.

(۱) شرط کلی ۷ - ب سفارش خرید مقرر می‌دارد:

برات دیداری: پرداخت در قبال برات دیداری شما انجام خواهد شد. لطفاً برات دیداریتانرا صادر و همراه با اسناد حمل از طریق بانک کارگزار خود به بانک مرکزی ایران تسلیم نمایید. لطفاً سری کاملی از اسناد حمل غیرقابل انتقال را مستقیماً برای ما ارسال فرمایید.

(۲) در شرط کلی ۱۰، اسناد حمل لازم به شرح زیر مشخص شده است:

۱۰ - اسناد حمل

اسناد حمل معمولاً شامل مدارک زیر خواهد بود، مگر آنکه دستوری خلاف آن داده شود...

ب) حمل دریایی:

- ۱ - بارنامه
- ۲ - صورتحساب فروشنده
- ۳ - صورت بسته بندی
- ۴ - گواهی بازرسی
- ۵ - گواهی مبدأ^۶
- ۶ - شهادتنامه (در صورت تقاضا)

علاوه براین، در شرط کلی ۱۱ قید گردیده:

۱۱ - ارسال مستقیم مدارک حمل برای ما:

هر بار که محموله‌ای فرستاده می‌شود، یک سری کامل از نسخه غیر قابل انتقال اسناد حمل باید با پست هوایی مستقیماً برای ما ارسال شود.

۳ - در تاریخ ششم مهرماه ۱۳۵۷ [۲۸ سپتامبر ۱۹۷۸]، بانک مرکزی یک فقره اعتبار اسنادی غیرقابل برگشت به مبلغ ۹۱۵،۷۵۰/- دلار به نفع خواهان افتتاح کرد. منیوفکچرز هانور تراست کامپنی ("منیوفکچرز")، یعنی بانک کارگزار بانک مرکزی در نیویورک، "بانک ابلاغ کننده" اعتبار بود. در اعتبار اسنادی، اسناد و مدارکی که می بایست همراه برات دیداری خواهان برای برداشت از محل اعتبار ارسال می شد، مشخص شده بود. (۳) علاوه بر این، شرایط سفارش خرید مبنی بر اینکه حمل جزئی کالا و تغییر وسیله حمل در بین راه مجاز نیست، در اعتبار اسنادی مورد تأیید قرار گرفته بود. به علاوه، در عمل مطابق مفاد شرط ۶ سفارش خرید مقرر شده بود که اعتبار اسنادی صرفاً از زمانی قابل استفاده خواهد شد که بانک مرکزی تأیید کند که ضمانت نامه حسن انجام کاری معادل ۱۰ درصد مبلغ اعتبار، صادره توسط بانک ملی ایران، از خواهان دریافت کرده است.

(۳) برداشت از محل اعتبار اسنادی بموجب بروات دیداری خواهان، همراه با مدارک زیر، میسر بود:

سری کامل بارنامه بدون قید و شرط صادره یا ظهرو نویسی شده به نام بانک مرکزی با ذکر اینکه "کرایه در مبداء پرداخت شده است".

صورت حساب در چهار نسخه که دو نسخه آن به گواهی اتاق بازرگانی محل رسیده باشد. گواهی مبداء صادره توسط اتاق بازرگانی محل در دو نسخه که کالاهای با مبداء صدور ایالات متحده را تأیید کرده باشد.

گواهی سازنده، در دو نسخه، راجع به کمیت و کیفیت کالا، حاکی از اینکه کالا طبق سفارش مربوطه [تولید شده] است،

موضوع: ۷۵،۰۰۰ قطعه آتش زنه، طبق تأییدیه مورخ ۲۱ تیرماه ۱۳۵۷ [۱۲ ژوئیه ۱۹۷۸] فروشنده، تعرفه گمرکی شماره ۹۳/۰۶ سی اند اف.

علامت بسته بندی: وزارت جنگ، سازمان صنایع نظامی

کد: ۰۱- اعتبار اسنادی شماره ۱۲/۹۵۸۳۲

سفارش شماره: ۱۲-۱۱۱۷۵-۱۴۰۱/۳۳۴

تاریخ انقضای اعتبار اسنادی بانک مرکزی نهم تیرماه ۱۳۵۸ [۳۰ ژوئن ۱۹۷۹] بود.

۴ - در سوم آبان ماه ۱۳۵۷ [۲۵ اکتبر ۱۹۷۸] منیوفکچرز به ئی اس آی اطلاع داد که اعتبار اسنادی اصلاح و حمل جزئی را اجازه داده است. در ۲۴ آذرماه ۱۳۵۷ [۱۵ دسامبر ۱۹۷۸]، خواهان اولین محموله حاوی ۱۰،۰۰۰ قطعه از اقلام موضوع سفارش را ارسال کرد، گرچه ضمانت نامه حسن انجام کاری هنوز ارائه نشده و در نتیجه اعتبار اسنادی هنوز قابل استفاده نبود.

۵ - خواهان ادعا می کند که در هفتم دیماه ۱۳۵۷ [۲۸ دسامبر ۱۹۷۸] فرست پنسیلوانیا بانک ضمانت نامه حسن انجام کاری را به صورت اعتبار اسنادی غیرقابل برگشت به مبلغ ۹۱،۵۷۵ دلار به نفع خواهان و به نام بانک ملی صادر کرد. بانک ملی گشایش اعتبار را در ۲۶ اسفندماه ۱۳۵۷ [۱۷ مارس ۱۹۷۹] به اطلاع صنایع نظامی رساند. در ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ [چهارم مه ۱۹۷۹] منیوفکچرز به ئی اس آی اطلاع داد که اعتبار اسنادی که در تاریخ ششم مهرماه ۱۳۵۷ [۲۸ سپتامبر ۱۹۷۸] برای تضمین پرداختهای تحت سفارش توسط بانک مرکزی صادر شده بود، قابل استفاده اعلام شده است.

۶ - در اواسط ماه مه ۱۹۷۹، ئی اس آی ترتیب ارسال محموله دومی حاوی ۶۲،۵۰۰ قطعه را فراهم آورد و بدین ترتیب، برای تکمیل سفارش ۲۵۰۰ قطعه دیگر باقی ماند. در این اختلافی نیست که خواهان بهای این محموله و همچنین محموله قبلی را که در دسامبر ۱۹۷۸ ارسال شده بود، دریافت کرد.

۷ - در اول خردادماه ۱۳۵۸ [۲۲ مه ۱۹۷۹] منیوفکچرز طی تلکسی به ئی اس آی اطلاع داد که منیوفکچرز تلکسی از بانک مرکزی دریافت کرده که ضمن آن، بانک مرکزی از جانب خواننده درخواست کرده است که، در صورت رضایت خواهان، اعتبار اسنادی نسبت به باقیمانده مبلغ لغو گردد.

۸ - خواهان ادعا می‌کند که اسناد حمل مربوط به ارسال ادعایی ۲۵۰۰ قطعه باقیمانده را به پیوست نامه‌ای در تاریخ ۲۵ خردادماه ۱۳۵۸ [۱۵ ژوئن ۱۹۷۹] به منیو فکچرز تسلیم کرد. یک فقره برات دیداری به مبلغ ۲۷،۴۸۳/- دلار نیز پیوست نامه بود که رقم آن به این ترتیب محاسبه شده بود که از مبلغ ۳۰،۵۲۵/- دلار، ثمن قراردادی ۲۵۰۰ قطعه، مبلغ ۳،۰۴۲ دلار بابت "لغو اعتبار اسنادی" کسر شده بود.

۹ - ٹی اس آی همچنین ادعا می‌کند که طی نامه مورخ ۳۱ خردادماه ۱۳۵۸ [۲۱ ژوئن ۱۹۷۹]، به منیو فکچرز اطلاع داد که آماده است، به شرط پرداخت مبلغ ۲۷،۴۸۳/- دلار بابت هزینه ناشی از لغو دیر هنگام اعتبار اسنادی و پذیرش ابطال کامل ضمانت نامه حسن انجام کار توسط سازمان صنایع نظامی، درخواست آن سازمان را برای لغو (اعتبار اسنادی) بپذیرد و در ازای آن، پیشنهاد کرد که "بقیه کالاها را جهت تکمیل سفارش" ارسال دارد. ٹی اس آی توضیح داد که هزینه لغو بدان جهت مطالبه شده است که قبل از وصول تقاضای صنایع نظامی برای لغو اعتبار اسنادی، اقلام ساخته شده بودند. آتش زنه‌ها قطعات متشکله سیستمی بود که در ایران ساخته می‌شد و بنا به اظهار ٹی اس آی، مشتری بالقوه دیگری برای سفارش وجود نداشت. معہذا، ٹی اس آی پیشنهاد کرد که علی‌رغم لغو (اعتبار اسنادی)، مابقی کالاها را بفرستد. ٹی اس آی از منیو فکچرز خواست که پیشنهادش را "از طریق بانک مرکزی به ذینفعان اطلاع دهد"، و بار دیگر اسناد حمل را به انضمام براتی برای وصول آخرین قسط اعتبار اسنادی ارسال کرد که در آن مبلغ ۳،۰۴۲/- دلار بابت لغو اعتبار اسنادی به بستانکار حساب خوانده منظور شده بود.

۱۰ - منیو فکچرز در نامه‌ای به تاریخ دهم تیرماه ۱۳۵۸ [اول ژوئیه ۱۹۷۹] وصول نامه مورخ ۳۱ خردادماه ۱۳۵۸ [۲۱ ژوئن ۱۹۷۹] خواهان را اعلام کرد، اما خاطرنشان ساخت که باتوجه به تقاضای لغو اعتبار اسنادی توسط خوانده "در موقعیتی نیست که

بزوات و اسناد تسلیمی را بپذیرد". در نامه همچنین قید شده بود که:

بمنظور کمک به شما در این امر، ما اسناد و مدارک را بررسی نموده آنها را منطبق با شرایط اعتبار اسنادی بانک مرکزی یافته و این اطلاعات را، همراه با محتوای پیشنهاد مورخ ۳۱ خردادماه [۲۱ ژوئن] شما، طی تلکس مورخ ۷ تیرماه [۲۸ ژوئن] خود به آنان مخابره کرده‌ایم.

۱۱ - خواهان اظهار می‌دارد که پیشنهاد وی در مورد لغو قرارداد رد شد و می‌گوید که در تاریخ ۲۵ خردادماه ۱۳۵۸ [۱۵ ژوئن ۱۹۷۹] ۲۵۰۰ قطعه آتش زنه را به نورتین، لیلی اند کامپنی اینک، نماینده خطوط کشتیرانی آریا تحویل و کرایه حمل تا بندر شاهپور را به کارگزار مزبور پرداخت کرد. ئی اس آی اظهار می‌دارد که تحت شرایط سی اند اف این امر به منزله تحویل کالا به خواننده بوده است و مدعی است که کلیه اسناد و مدارک لازم برای پرداخت را به موقع به مینیوفکچرز تسلیم نمود، لکن مینیوفکچرز، براساس دستورات بانک کارگزار خواننده، از پرداخت وجه خودداری کرد. از نظر خواهان، این امر در حکم نقض قرارداد است.

۱۲ - خواهان تقاضا دارد که حکمی به مبلغ ۳۰،۵۲۵/- دلار بابت ارزش محموله، به اضافه ۴،۰۵۸/- دلار بابت "وقتی که مدیریت"، حسب ادعا قبل از ۲۴ دیماه ۱۳۶۰ [۱۴ ژانویه ۱۹۸۲] صرف پروژه نموده، به نفع وی صادر شود.

۱۳ - خوانندگان منکر حمل و تحویل واقعی کالاها هستند و مدعی می‌باشند که خواهان سری کامل اسناد حمل و بارنامه، منجمله یک سری مدارک موید بارگیری بی عیب و نقص کالا روی کشتی، را ارائه نکرده است. علاوه براین، خوانندگان اظهار می‌دارند که خواهان نتوانسته است مدرکی ارائه نماید که نشان دهد محموله عملاً روی کشتی بارگیری شده بود. طبق اظهار خوانندگان، بارنامه مورخ ۲۵ خردادماه ۱۳۵۸ [۱۵ ژوئن ۱۹۷۹] که خواهان بعنوان مدرک تسلیم نموده، بعداً توسط خواهان ابطال گردید،

زیرا محل امضای ناخدای کشتی یا نماینده او با علامت ضربدر (x) خط خورده است.

۱۴ - خوانندگان همچنین می‌گویند که مندرجات نامه مورخ ۳۱ خردادماه ۱۳۵۸ [۲۱ ژوئن ۱۹۷۹] خواهان نشان می‌دهد که، برخلاف مندرجات بارنامه مورخ ۲۵ خردادماه ۱۳۵۸ [۱۵ ژوئن ۱۹۷۹]، کالا هنوز در آن تاریخ روی هیچ کشتی‌ای بارگیری نشده بوده، درحالی که این امر از نظر قانون و قرارداد لازم بوده است. به علاوه، خوانندگان استدلال می‌کنند که اگر اسناد صحیحاً تسلیم می‌شدند، بانک کارگزار صنایع نظامی ثمن معامله را از محل اعتبار اسنادی به خواهان پرداخت می‌کرد. خوانندگان مضافاً می‌گویند که خواهان طی نامه‌های مورخ ۲۵ و ۳۱ خرداد ۱۳۵۸ [۱۵ و ۲۱ ژوئن ۱۹۷۹] تقاضای هزینه لغو (اعتبار اسنادی) را داشت، حال آنکه اگر ادعای وی در مورد ارسال محموله صحیح می‌بود، می‌توانست به جای چانه‌زدن در مورد هزینه لغو، پرداخت بهای محموله را خواستار شود. چنین رفتاری، باتوجه به تکرار مورخ اول خردادماه ۱۳۵۸ [۲۲ مه ۱۹۷۹] بانک مرکزی که طی آن لغو اعتبار اسنادی را مشروط به "موافقت ذینفعان" آن نموده بود، متناسب تر بود.

۱۵ - خوانندگان همچنین اظهار می‌دارند که طبق عرف تجاری، خواهان می‌بایست به صنایع نظامی اطلاع می‌داد که بانک از پرداخت وجه خودداری کرده است.

۱۶ - بالاخره خوانندگان استدلال می‌کنند که از زمان انقضای اعتبار اسنادی تا طرح دعوی حاضر در دیوان دآوری، خواهان هیچ دعوی در مورد آخرین محموله ادعایی، طرح یا تعقیب نکرد و از دیوان تقاضا دارند که دعوی را هم به دلیل عدم صلاحیت و هم به دلیل عدم اثبات ادعا رد کند.

۲ - ادعای دوم

۱۷ - ادعای دوم مربوط است به دو قسمت از سفارش خرید شماره ۸۰ - ۱۶۹۵ - ۳۳۴/۱۴۰ که در تاریخ ۲۵ فروردین ماه ۱۳۵۷ [۱۴ آوریل ۱۹۷۸] توسط صنایع نظامی به عنوان ئی اس آی صادر شده بود. این سفارش خرید شامل چهار قلم کالا، جمعا" به ارزش -/۴,۲۱۰,۰۰۰ دلار می شد: (۱) تعداد ۲۰۰,۰۰۰ فیوز مین، (۲) ۲۰۰,۰۰۰ ضامن چاشنی مین، (۳) ۲۰۰,۰۰۰ چاشنی انفجار و (۴) ۲۰۰,۰۰۰ چاشنی انفجار. ادعا فقط اقلام (۱) و (۳) را شامل می شود. (۴)

۱۸ - قرار بر این بود که اقلام بر مبنای شرایط "سی اند اف بندر شاهپور" تحویل گردد و پرداخت ثمن از طریق اعتبار اسنادی غیرقابل برگشت انجام پذیرد. شرایط پرداخت و مدارک لازم [برای پرداخت]، عینا" مطابق شرایط و الزامات سفارش خرید مورد بحث در ادعای اول بود. رجوع شود به: بند ۲ همین حکم. سفارش خرید تاریخ تحویل را "بین ۱۲۰ روز تا ۱۲ ماه از تاریخ این سفارش" تعیین کرده، در آن مقرر شده بود که "به شرط موجود بودن تسهیلات بندری" حمل ماهانه حدود ۴۰,۰۰۰ قطعه از هر قلم جنس از ۲۳ مردادماه ۱۳۵۷ [۱۴ اوت ۱۹۷۸]، آغاز شود.

۱۹ - در ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۵۷ [۱۱ مه ۱۹۷۸]، خواهان وصول سفارش خرید را اعلام و شرایط آن از جمله افتتاح یک ضمانت نامه حسن انجام کار به نفع صنایع نظامی نزد بانک ملی را قبول کرد.

(۴) به دنبال انفجاری که در ژانویه ۱۹۷۹ در کارخانه فروشنده ئی اس آی روی داد، طرفین موافقت کردند که سفارش اقلام (۲) و (۴) را به دلایل فورس ماژور لغو کنند. ئی اس آی اظهار می دارد که در رابطه با این اقلام متحمل زیان یا هزینه‌ای نشد و ادعایی نیز بابت آنها ندارد.

۲۰- در ۲۵ خردادماه ۱۳۵۷ [۱۵ ژوئن ۱۹۷۸]، منیو فکچرز به خواهان اطلاع داد که بانک کارگزار وی، یعنی بانک ایران شهر، یک فقره اعتبار اسنادی معادل کل بهای قرارداد، به مبلغ ۴،۲۱۰،۰۰۰/- دلار، از جانب صنایع نظامی به نفع خواهان افتتاح کرده که تاریخ انقضای آن اول اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ [۲۱ آوریل ۱۹۷۹] است. در اعتبار اسنادی فهرست مدارکی که خواهان می بایست برای وصول وجه ارائه می کرد، ذکر شده بود که در این جا نیز عیناً مطابق اسناد مقرر در ادعای اول بودند. رجوع شود به: بند ۳ همین حکم. اعتبار اسنادی همچنین حمل جزئی را مجاز دانسته، لیکن اجازه تغییر وسیله حمل در بین راه را نداده بود. در ۱۷ آذرماه ۱۳۵۷ [هشتم دسامبر ۱۹۷۸]، منیو فکچرز به خواهان اطلاع داد که اعتبار اسنادی اصلاح گردیده و بانک مرکزی، به عنوان بانک صادر کننده، جانشین بانک ایران شهر شده است.

الف) قسمت اول

۲۱- ٹی اس آی ارسال قلم (۱)، یعنی فیوزها را برای صنایع نظامی آغاز کرد. گرچه شرایط کلی سفارش خرید مقرر می داشت که کالا توسط خطوط کشتیرانی آریا حمل شود، ٹی اس آی ادعا می کند که صنایع نظامی در موارد متعددی، کالاهایی را قبول کرده بود که توسط خط کشتیرانی دیگری با پرچم ایران، بنام خطوط کشتیرانی استارلاینز، حمل شده بود. در این رابطه ٹی اس آی به حمل جزئی قطعات فیوزها در چهار نوبت به شرح زیر استناد می کند:

- دهم شهریورماه ۱۳۵۷ [اول سپتامبر ۱۹۷۸] توسط "استار آبادان" (ارزش محموله: ۵۱۶،۳۶۴/۸۰ دلار)،

- پنجم آبانماه ۱۳۵۷ (۲۷ اکتبر ۱۹۷۸) توسط "استار شاهیپور" (ارزش محموله: ۸۶۰،۶۰۸/- دلار)،

- ۱۶ آذرماه ۱۳۵۷ [هفتم دسامبر ۱۹۷۸] توسط "استار آبادان" (ارزش محموله: -/۸۶۰،۶۰۸ دلار)،

- دوم دیماه ۱۳۵۶ [۲۳ دسامبر ۱۹۷۷] توسط "استار شیراز" (ارزش محموله: ۳۴۴،۲۴۳/۲۰ دلار)

۲۲ - خواهان اظهار می‌دارد که ارزش کالاهای ارسالی طی محموله‌های فوق‌الذکر، طبق صورت‌حساب کلا " ۲،۵۸۱،۸۲۳/۲۰ دلار بود [اشتباه رقم از خواهان است] که با ارائه مدارک حمل مصرح در اعتبار اسنادی، کل ارزش آنها توسط منیوفکچرز، به عنوان بانک کارگزار بانک مرکزی، پرداخت شد. خواهان می‌گوید که چهار محموله فوق، حاوی ۱۳۴،۴۰۰ قطعه از ۲۰۰،۰۰۰ قطعه فیوزی بود که تحت قلم (۱) سفارش خرید، سفارش داده شده بود، و بدین ترتیب، ۶۵،۶۰۰ قطعه دیگر باقی ماند که می‌بایست ارسال می‌شد. خواهان اظهار می‌دارد که در ۱۹ بهمن ماه ۱۳۵۷ [هشتم فوریه ۱۹۷۹]، محموله پنجمی شامل ۳۵،۸۴۹ قطعه فیوز به استارلاینز تحویل داده شد و ادعا می‌کند که یک بارنامه بدون قید و شرط "بارگیری"، همراه با سایر اسناد و مدارک مقرر طبق اعتبار اسنادی برای پرداخت برات دیداری خود به مبلغ ۶۸۸،۴۸۶/۴۰ دلار، یعنی قیمت قراردادی محموله پنجم، به منیوفکچرز تسلیم کرد، اما منیوفکچرز پولی پرداخت نکرد.

۲۳ - در چهارم اسفند ماه ۱۳۵۷ [۲۳ فوریه ۱۹۷۹]، خواهان نامه‌ای به تاریخ ۲۶ بهمن ماه ۱۳۵۷ [۱۵ فوریه ۱۹۷۹] از استارلاینز دریافت کرد که در آن به شی اس آی اطلاع داده شده بود که محموله پنجم در ترمینال دارت لاین کانتینر در آنتورپ واقع در بلژیک نگهداشته شده است. در نامه اعلام شده بود که:

به علت ناآرامی اوضاع در ایران، حمل‌کننده، یعنی استارلاینز اورسیرشپینگ لیمیتد نمی‌تواند محموله را به گیرنده تحویل دهد و یا مراتب را به طرفی که در

بارنامه(ها) از وی نام برده شده است اطلاع دهد و لذا بدینوسیله برنامه سفر خود را عقیم و منتفی اعلام می‌کند.

در نامه ذکر شده بود که نسخه‌ای از آن برای بانک مرکزی نیز ارسال شده است.

۲۴ - خواهان می‌گوید که وی بدین ترتیب آگاهی یافت که پس از تحویل محموله پنجم به خطوط کشتیرانی استارلاینز، شرکت اخیرالذکر اجازه داد یا باعث شد که کالاها از مسیر خود منحرف و بعداً در بندری غیر از مقصد اولیه مذکور در بارنامه رها شود. گرچه این وقایع پس از تحویل کالاها توسط نی اس آی بوقوع پیوسته بود و بنابراین طبق شرایط سی اند اف سفارش خرید، خواهان از نظر قراردادی دیگر مسئولیتی بابت آنها نداشت، با این وصف، نی اس آی ادعا می‌کند که نسبت به بازیافت کالاها اقدام کرد و آنها را به ایالات متحده برگرداند تا اطمینان حاصل کند که سرانجام کالاها در بندر شاهیپور به خواننده تحویل خواهد شد.

۲۵ - خواهان مضافاً اظهار می‌دارد که وی با دادن احتمال بروز تاخیرات بیشتر و باتوجه به مشکلاتی که در یافتن کشتیهای حامل پرچم ایران برای ارسال محمولات خود با آن مواجه بود، در تاریخ ۲۲ اسفندماه ۱۳۵۷ [۱۳ مارس ۱۹۷۹] تلکسی به صنایع نظامی مخابره کرد و خواستار دو فقره اصلاح در اعتبار اسنادی گردید. وی تقاضا کرد که اعتبار اسنادی بانک مرکزی تا ۲۹ مهرماه ۱۳۵۸ [۲۱ اکتبر ۱۹۷۹] تمدید گردد و همچنین اجازه داده شود که کالاهای ارسالی پس از دهم آذرماه ۱۳۵۷ [اول دسامبر ۱۹۷۸] به کشتی دیگری منتقل گردد. در تلکس آمده است که:

وقفه در برنامه حمل کالاها به ایران با خطوط کشتیرانی‌ای که در سفارش مورد بحث تصریح شده باعث تاخیر در ارسال کالاهای موردسفارش و مانع پرداخت وجه به ما گردیده‌است.

در خاتمه تلکس آمده است:

علی رغم مشکلات پرداخت وجه، ما به کلیه شرایط قرارداد خود با شما با حسن نیت عمل کرده، برای حل این مشکل از شما تقاضای کمک فوری داریم.

خواهان اظهار می‌دارد که باتوجه به شرایط فورس ماژوری که مانع می‌شد کالاها در آن وقت، بطور مستقیم و به موقع با کشتیهای حامل پرچم ایران حمل گردد، لازم بود که این اصلاحات صورت گیرد تا حمل کالای موضوع قرارداد به مقصد نهایی تسهیل گردد.

۲۶ - خواهان می‌گوید که گرچه خواننده قبل از انقضای اعتبار اسنادی در اول اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ [۲۱ آوریل ۱۹۷۹] به تلکس مورخ ۲۲ اسفندماه ۱۳۵۷ [۱۳ مارس ۱۹۷۹] جواب نداد، معهدا، ئی اس آی توانست شرکت کشتیرانی دیگری برای تحویل کالاهایی که قبلاً بعنوان محموله پنجم ارسال شده بود، پیدا کند. در ۲۷ فروردین ماه ۱۳۵۸ [۱۶ آوریل ۱۹۷۹] کالاها روی یک کرجی متعلق به واترمن استیمشیپ بارگیری و خود کرجی نیز در پنجم اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ [۲۵ آوریل ۱۹۷۹] به عرشه کشتی "سام هیوستن" نهاده شد.

۲۷ - در ۲۷ فروردین ۱۳۵۸ [۱۶ آوریل ۱۹۷۹]، ئی اس آی یک فقره برات دیداری بمبلغ ۶۷۶،۱۹۲ دلار همراه بارنامه و سایر مدارک لازم طبق اعتبار اسنادی به منیوفکچرز تسلیم کرد. برات دیداری اولیه برای محموله پنجم به مبلغ ۶۸۸،۴۸۶/۴۰ دلار بود، ولی ئی اس آی می‌گوید که مبلغ مزبور به این دلیل کاهش یافت که تعدادی از قطعات هنگام برگرداندن کالاها از آنتورپ و بارگیری مجدد روی کشتی "سام هیوستن" در بالتیمور، صدمه دیده بود.

۲۸ - خواهان مدعی است که منیوفکچرز به اسناد و مدارک تسلیم شده توسط خواهان ایراد

گرفته، بار دیگر از پرداخت وجه خودداری کرد و علی رغم نامه مورخ سوم اردیبهشت ۱۳۵۸ [۲۳ آوریل ۱۹۷۹] ئی اس آی که صحت و دقت مدارک را توضیح می داد کماکان از پرداخت وجه امتناع ورزید.

۲۹ - در ۱۹ اردیبهشت ۱۳۵۸ [نهم مه ۱۹۷۹]، صنایع نظامی طی تلکسی به تلکس مورخ ۲۲ اسفندماه ۱۳۵۷ [۱۳ مارس ۱۹۷۹] خواهان مبنی بر تقاضای اصلاح اعتبار اسنادی پاسخ داده، خاطر نشان کرد که:

به دلیل تغییراتی که در برنامه عادی خط تولید کارخانه ما رخ داده، به بقیه سفارش خرید شماره ۸۰ - ۱۶۹۵ - ۳۳/۱۴۰۱ مورخ ۵۷/۱/۲۵ [۷۸/۴/۱۴]، احتیاجی نداریم و لذا اعتبار اسنادی شماره ۱۱/۹۵۰۵۹ نیاز به تمدید ندارد.

۳۰ - واترمن استیمشپ کورپوریشن طی نامه مورخ چهارم مرداد ۱۳۵۸ [۲۶ ژوئیه ۱۹۷۹] به خواهان اطلاع داد که "به دلیل نا آرامی اوضاع ایران"، "سام هیوستن" مجبور شد کالاها را در ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ [۲۰ مه ۱۹۷۹] در دویی تخلیه کند، لکن کالاها سرانجام توسط کشتی دیگری به نام "رابرت ئی. لی" به بندر شاهپور حمل و در هفتم تیر ۱۳۵۸ [۲۸ ژوئن ۱۹۷۹] تخلیه گردید.

۳۱ - ئی اس آی اظهار می دارد که علی رغم این واقعیت که منیوفکچرز به دفعات از بانک مرکزی درخواست اجازه پرداخت برات دیداری را نمود، بانک مرکزی همچنان از پرداخت برات خودداری ورزید.

۳۲ - خواهان طی نامه مورخ هشتم مرداد ۱۳۵۸ [۳۰ ژوئیه ۱۹۷۹] به کاردار سفارت ایران در واشنگتن، خواستار کمک دیپلماتیک برای دریافت ثمن آن محموله گردیده، توضیح داد:

ایران هنوز بابت محمولات ارسالی تحت اعتبار اسنادی شماره ۱۱/۹۵۰۵۹ مورخ ۱۵ فروردین ماه ۱۳۵۷ [چهارم آوریل ۱۹۷۸] مبلغ -/۱۹۲،۶۷۶ دلار به ما بدهکار است.

۳۳ - در ۳۰ مهرماه ۱۳۵۸ [۲۲ اکتبر ۱۹۷۹]، اداره حقوقی سفارت جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر به نامه ئی اس آی پاسخ داد:

از تهران به ما اطلاع داده شده است که در تاریخ ۲۳ مردادماه ۱۳۵۸ [۱۴ اوت ۱۹۷۹] ترتیبات پرداخت تمامی وجه به شما توسط بانک مرکزی تأیید شده است.

لطفاً به ما اطلاع دهید که آیا رضایت شما از هر جهت تأمین شده است یا خیر؟ چنانچه در مورد مسائل دیگر کمک دیگری از ما برآید، لطفاً در تماس با ما کوتاهی نفرمائید.

۳۴ - ئی اس آی بقیه اجناس موضوع قلم (۱) سفارش خرید را طی دو محموله در تاریخ های ۱۵ و ۲۳ فروردین ماه ۱۳۵۸ [۴ و ۱۲ آوریل ۱۹۷۹] تحویل داد و بروات دیداری مربوط به آنها نیز به نحو مقرر پرداخت شد. خواهان قیمت محموله پنجم را نیز سرانجام متعاقب صدور دستور پرداخت بانک مرکزی در تاریخ ۳۰ مردادماه ۱۳۵۸ [۲۱ اوت ۱۹۷۹] دریافت نمود. با این وصف، خواهان استدلال می‌کند که این پرداخت فقط هنگامی انجام شد که وی برای اجرای قرارداد، کوشش های قابل ملاحظه‌ای مبذول و هزینه‌های اضافی دیگری که "به مراتب بیش از تعهدات قراردادی وی بود" متحمل شده بود. خواهان بابت این کوششها، هزینه‌های اضافی متحمله در رابطه با محموله پنجم و نیز هزینه‌های متحمله برای وصول وجه اعتبار اسنادی را به شرح زیر مطالبه می‌کند:

- بابت کرایه حمل و بسته بندی مجدد:

دلار	۴۴،۵۷۵/-	از آنتورپ تا نیویورک
"	۱۰،۴۱۷/-	از نیویورک تا بالتیمور
"	۴۱،۶۷۵/-	از بالتیمور تا ایران
"	۲۱،۵۱۹/-	- بابت حق الوکاله
"	۲۰۴،۲۸۷/۵۰	- بابت حق المشاوره و خدمات تخصصی
"	۱،۲۷۵/-	- بابت هزینه های تلفن و تلکس
"	۵۰،۶۶۲/-	- بابت وقتی که مدیریت شرکت صرف کارهای محموله پنجم کرد

جمع کل ۳۷۴،۴۱۰/۵۰ دلار

۳۵ - خوانندگان منکر آنند که خواهان در یافتن کشتی برای حمل کالاها به ایران با مشکلی مواجه بوده است و می گویند که در آن زمان و حداقل تا سال ۱۹۸۰ کشتیهای خط کشتیرانی آریا بین بنادر ایالات متحده و ایران رفت و آمد می کردند و علاوه بر بنادر ایران، بنادر دیگری در خلیج فارس به روی کشتیهای حامل کالا به مقصد ایران باز بود و عملاً چنین کالاهائی به مقاصد نهایی خود نیز رسیدند.

۳۶ - خوانندگان مضافاً به این واقعیت اشاره می کنند که ایشان، با حسن نیت، قیمت کلیه محمولاتی را پرداخت کرده اند که خواهان ترتیب حمل آنها را، ولو با کشتیهای دیگر حامل پرچم ایران یا پرچم کشور دیگری مثل اس/اس سام هیوستن، داده بود. خوانندگان همچنین استدلال می کنند که خواهان اقدامی برای تحویل کالاها "در تاریخ ادعایی یا بعد از آن" بعمل نیاورد و به علاوه اظهار می دارند که مدارک تسلیمی به منیوفکچرز "ناقص بودند، چه در غیراینصورت طبق مقررات حاکم بر اعتبارات اسنادی غیرقابل برگشت خواهان وجه آنرا دریافت می کرد."

۳۷ - علاوه بر این، خوانندگان استدلال می کنند که طبق شرایط سی اند اف قرارداد، ئی اس آی فقط تا نقطه ای که کالاها روی کشتی بارگیری می شد، مسئول کلیه خطرات بود و می گویند که صرفنظر از اینکه تغییر وسیله حمل در بین راه طبق اعتبار اسنادی مجاز نبود، اقدامات ادعایی ئی اس آی برای برگرداندن کالاها از آنتورپ و تحویل آنها در بندر شاهیپور، از تعهدات قراردادی خواهان خارج بوده است.

۳۸ - خوانندگان مضافاً به این اعتراف خواهان توجه می دهند که طبق سفارش خرید و اعتبار اسنادی، کالاها می بایست توسط خطوط کشتیرانی آریا حمل می شد، و بدون اجازه صنایع نظامی حمل نمی بایست توسط استارلاینز انجام می گرفت. خوانندگان قبول دارند که قبلاً به ارسال محمولات توسط موسسات حمل و نقل دیگر غیر از خطوط کشتیرانی آریا اعتراض نکرده اند، اما استدلال می کنند که اگر موسسه حمل و نقلی که طبق سفارش خرید مجاز به حمل نبوده کالاها را رها کرده باشد، خوانندگان نباید مسئول خسارت وارده شناخته شوند.

۳۹ - خوانندگان همچنین خاطرنشان می سازند که در سفارش خرید و اعتبار اسنادی مقرر شده است که کالاها باید توسط "کشتی" حمل شود و اظهار می دارند که محموله پنجم به کشتی منتقل نشد، بلکه به کرجی منتقل گردید و کرجی تا پنجم اردیبهشت ماه ۱۳۵۸ [۲۵ آوریل ۱۹۷۹]، یعنی چهار روز پس از انقضای اعتبار اسنادی، هنوز روی "سام هیوستن" قرار نگرفته بود. خوانندگان استدلال می کنند که منیو فکچرز به همین دلیل، همانطور که در تلکس مورخ ۱۸ اردیبهشت ۱۳۵۸ [هشتم مه ۱۹۷۹] خود به بانک مرکزی ذکر کرده است، از پرداخت برات دیداری ارائه شده توسط خواهان خودداری کرد.

۴۰ - علاوه بر این، خوانندگان ادعا می کنند که ئی اس آی از هرگونه ادعایی بابت مخارج

ب - ماهیت

۱ - ادعای اول

۵۳ - دیوان بر این نظر است که خواهان بابت قیمت قراردادی آتش زنه هایی که در ژوئن ۱۹۷۹ طبق شرایط قرارداد ارسال داشته، محق به دریافت مبلغ /- ۳۰،۵۲۵ دلار می باشد. ولی دیوان آن بخش از ادعای اول را که در آن، بابت وقت صرف شده توسط مدیریت شرکت، غرامت مطالبه شده، مردود می شمارد، زیرا ادله‌ای در تائید آن ارائه نشده است.

۵۴ - به عنوان نقطه شروع، دیوان خاطرنشان می سازد که طرفین در مورد فسخ قرارداد به توافق نرسیدند. ئی اس آی تقاضای صنایع نظامی را برای لغو بقیه سفارش پذیرفت، لکن قبولی خود را مشروط به دریافت "هزینه فسخ" ساخت. این شرط که قبول را مشروط ساخته بود، هیچگاه مورد قبول صنایع نظامی قرار نگرفت. از اینرو، طرفین کماکان مکلف به رعایت شروط قرارداد بودند.

۵۵ - اختلافی در این نیست که طبق قرارداد، کالاها می بایست براساس "سی اند اف بندر شاهپور" تحویل می شدند. "سی اند اف" به معنای آنست که فرستنده باید کالاها را به یک شرکت کشتیرانی تحویل داده، کرایه حمل تا مقصد تعیین شده را بپردازد. برای اینکه نشان داده شود که تحویل کالاها صورت گرفته است، ارائه مدارک مقرر طبق سفارش خرید و اعتبار اسنادی کافی است.

۵۶ - دیوان دآوری بر مبنای مدارکی که خواهان در رابطه با نامه های مورخ ۲۵ و ۳۱ خردادماه ۱۳۵۸ [۱۵ و ۲۱ ژوئن ۱۹۷۹] خود تسلیم مینیوفکچرز نموده، متقاعد شده

اضافی اعراض کرده است و برای اثبات مدعی به تلکس مورخ دوم مرداد ۱۳۵۸ [۲۴] ژوئیه ۱۹۷۹] خواهان اشاره می کنند که در قسمتی از آن آمده است:

ظرف هفت ماه گذشته، مبالغ هنگفتی پول اضافی برای حمل مجدد، خسارت، [تلاشهای] فرسایشی و پشتیبانی لجستیکی این کالاها خرج کرده ایم. ما از همه انتظارات مربوط به نفع یا ضرر در این برنامه گذشته ایم، اما دست کم توقع داریم که اصل مبلغ طلب به ما پرداخت شود.

خوانندگان استدلال می کنند که چنین اظهاری به منزله آنست که به مجرد آنکه خواهان در تاریخ ۳۰ مرداد ۱۳۵۸ [۲۱ اوت ۱۹۷۹] و بدنبال دریافت تلکس توسط خوانندگان، وجه را دریافت کرد، وی از هرگونه ادعائی بابت خسارت اعراض نموده است.

۴۱ - خواهان این موضع را اتخاذ می کند که تحویل محموله به شرکت واترمن استیمشپ، که حسب ادعای وی نماینده حمل خوانده بود، تحویل به منظور مقرر در قرارداد محسوب می شد. خواهان کرجی را یک "کشتی" متعلق به "سام هوستن" توصیف می کند و استدلال می نماید که تاریخ قرار گرفتن کرجی روی کشتی مادر حایز اهمیت نیست. به علاوه، ئی اس آی استدلال می کند که بارگیری کالاها روی کرجی در ۲۷ فروردین ۱۳۵۸ [۱۶ آوریل ۱۹۷۹] بارگیری "کشتی" محسوب می شود و قرار دادن بعدی کرجی روی عرشه کشتی "سام هیوستن" تغییر غیرمجاز وسیله حمل در بین راه محسوب نمی شود.

۴۲ - ئی اس آی این استدلال صنایع نظامی را نیز رد می کند که ئی اس آی از هرگونه حق مطالبه خسارتی که اکنون خواستار است، اعراض کرده است و اظهار می دارد که تلکس مورخ دوم مرداد ۱۳۵۸ [۲۴ ژوئیه ۱۹۷۹] را باید باتوجه به کل محتوای تلکس تفسیر کرد و در چنین صورتی تلکس قابل تعبیر به اعراض نمی باشد.

ب - قسمت دوم

۴۳ - قسمت دوم ادعای دوم مربوط است به قلم (۳) سفارش خرید، یعنی تعداد ۲۰۰،۰۰۰ چاشنی انفجار. ئی اس آی مدعی است که کالاها در اوایل فوریه ۱۹۷۹ آماده حمل بود، لکن به دلایل مندرج در تلکس مورخ ۲۲ اسفندماه ۱۳۵۷ [۱۳] مارس ۱۹۷۹] رجوع شود به: بند ۲۵ همین حکم، وی نتوانست قبل از انقضای اعتبار اسنادی شرکت کشتیرانی مناسبی پیدا کند و بعد از آن نیز تلکس مورخ ۱۹ اردیبهشت ۱۳۵۸ [نهم مه ۱۹۷۹] صنایع نظامی را مبنی بر لغو سفارش خرید دریافت کرد. رجوع شود به: بند ۲۹ همین حکم. خواهان مضافاً اظهار می دارد که گرچه ترتیبات رزرو جا برای حمل کالاها توسط خطوط کشتیرانی آریا داده شده بود، لکن انجام ترتیبات حمل مقدور نشد، زیرا خدمه کشتی آریا تاج از بار کردن مواد منفجره به کشتی در هنگامی که بجران در ایران به اوج خود رسیده بود، خودداری کردند.

۴۴ - خواهان مدعی است که وی کالاهای موضوع قلم ۳ را برای فروش به خوانندگان، خریداری کرده آنها را تا سال ۱۹۸۳، که بالاخره کالاها به ایالت یوتا منتقل و در آنجا نابود شد، در انبار نگهداشته بود. وی ادعا می کند که کالاها برابر مشخصات مورد نظر صنایع نظامی مخصوص آن سازمان ساخته شده بود و استفاده از آن برای مقاصد دیگر و یا فروش به عنوان کالای اسقاطی، ممکن نبود. خواهان کلاً مبلغ ۱۵۷،۲۴۰/- دلار، یعنی ۱۵۴،۰۰۰/- دلار بابت قیمت خرید و ۳،۲۴۰/- دلار بابت هزینه های انبارداری، مطالبه می کند.

۴۵ - خوانندگان انکار می کنند که کالاها بموقع برای حمل آماده بوده است و اظهار می دارند که اگر کشتی آریا تاج حاضر به حمل کالاها نبود، خواهان می توانست

کالاها را با سایر کشتیه‌های متعلق به خطوط کشتیرانی آریا و یا خطوط کشتیرانی دیگر، همانطور که در مورد محموله پنجم کالاهای موضوع قلم (۱) عمل کرده بود، ارسال دارد. خوانندگان استدلال می‌کنند که صنایع نظامی هیچ تعهدی برای تمدید اعتبار اسنادی نداشت، زیرا در شرط ۹ شرایط سفارش خرید مقرر شده است که:

"کلیه تاریخهای تحویل باید در طول اجرای سفارش ثابت باقی بماند. تقاضای بعدی شما [فروشنده] برای تمدید تاریخهای تحویل و/ یا تمدید اعتبار اسنادی می‌تواند منجر به لغو سفارش در ارتباط با آن بخش از کالای مورد بحث گردد."

و می‌گویند که خواهان در ارسال کالاها، طبق شرایط سی اند اف مقرر در قرارداد قصور ورزید و مدارک حمل مربوط را نیز ارائه نکرد.

۴۶ - خوانندگان مضافاً استدلال می‌کنند که این اقلام، حتی اگر ساخته شده باشند، می‌بایست به همان سرنوشتی دچار شده باشند که اقلام دیگر، (یعنی اقلام ۲ و ۴) که در کارخانه فروشنده کالاها به خواهان منفجر گردیدند، به آن دچار شدند.

۴۷ - علاوه بر این، خوانندگان اظهار می‌دارند که خواهان خود اذعان کرده است که نتوانسته بود ترتیب حمل کالاهای قلم ۳ را، خواه قبل و خواه بعد از انقضای اعتبار اسنادی، بدهد. از اینرو، خوانندگان نتیجه می‌گیرند که خواهان هیچگونه حق قراردادی برای طرح دعوی نداشته و ندارد. بالاخره خوانندگان استدلال می‌کنند که اگر آنطور که خواهان ادعا می‌کند، وی به دلیل فورس ماژور می‌توانست خود را از عواقب ناشی از عدم تحویل کالاها مبری بشناسد، همین دلیل به طریق اولی می‌تواند موجب برائت خوانندگان از تعهد پرداخت هرگونه خسارت ادعایی بشود.

۳- بهره و هزینه ها

۴۸- خواهان همچنین استدلال می کند که بابت مبالغی که طلبکار است استحقاق دریافت بهره را دارد. خواندگان این استدلال را رد می کنند.

۴۹- بالاخره، خواهان بابت هزینه هایی که جهت تعقیب این ادعا متحمل شده، مبلغ ۳۷،۹۸۸/- دلار مطالبه می کند. خواندگان این ادعا را نیز رد می کنند.

دوم - دلایل حکم

الف - صلاحیت

۵۰- دیوان داوری براساس مدارک تسلیم شده توسط خواهان، از جمله، رونوشت واصل گواهی نامه های سهام، متقاعد شده است که نامبرده شرکتی تحت کنترل یک شرکت ایالت دلهور می باشد که اکثریت سهام آن متعلق به اتباع ایالات متحده، به ویژه، جیمز هاورد و هاروی فردریک گورین است، و لذا به مفهوم موردنظر بند ۱ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی، تبعه ایالات متحده به شمار می رود.

۵۱- دیوان همچنین متقاعد شده است که دعوی در تاریخ ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۱۹ ژانویه ۱۹۸۱] به مفهوم موردنظر بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی، پابرجا بوده است. طبق رویه دیوان، برای آنکه دعوائی "پابرجا" محسوب شود، نیازی نیست که خواهان آن دعوی را قبل از ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۱۹ ژانویه ۱۹۸۱] تسلیم یا برای رسیدگی اقامه کرده باشد. برای پیدایش سبب یک دعوی قبل از آن تاریخ، کافی است که ادعا حال شده باشد. رجوع شود به حکم شماره ۱-۴۳-۲۵۸، بند ۲۲،

مورخ ۱۶ مهرماه ۱۳۶۵ [هشتم اکتبر ۱۹۸۶] در پرونده اوایل فیلد آو تکزاس اینک و دولت جمهوری اسلامی ایران (منتشره در 314, 308 Iran-U.S. C.T.R. 12) «حکم جزیی شماره ۳ - ۷۴/۷۶/۸۱/۱۵۰ - ۳۱۱، بند ۴۶، مورخ ۲۳ تیرماه ۱۳۶۶ [۱۴ ژوئیه ۱۹۸۷] در پرونده موپیل اوایل ایران اینک و سایرین و دولت جمهوری اسلامی ایران و سایرین (منتشره در 3,17 Iran-U.S. C.T.R. 16) به نقل از قرار اعدادی شماره ۲ - ۵۵ - ۱۲ مورخ ۹ دیماه ۱۳۶۱ [۳۰ دسامبر ۱۹۸۲] در پرونده آموکو ایران اوایل کامپنی و جمهوری اسلامی ایران (منتشره در 1 Iran-U.S. C.T.R. 493) و قرار اعدادی شماره ۲ - ۳۹ - ۱۱ مورخ نهم دیماه ۱۳۶۱ [۳۰ دسامبر ۱۹۸۲] در پرونده فیلیپس پترولیوم کامپنی ایران و جمهوری اسلامی ایران (منتشره در 1 487 Iran-U.S. C.T.R. (۵)).

۵۲ - علاوه بر این، دیوان داوری بر مبنای مدارک موجود نزد خویش متقاعد شده است که ادعا از تاریخ بوجود آمدن تا ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۱۹ ژانویه ۱۹۸۱]، طبق شرایط بیانیه حل و فصل دعاوی متعلق به خواهان بوده است. ادعا علیه وزارت دفاع جمهوری اسلامی ایران و سازمان صنایع نظامی اقامه شده است، که دیوان طبق بیانیه حل و فصل دعاوی، نسبت به آنها صلاحیت دارد. بالاخره، خواهان ادعایش را بر نقض قرارداد مبتنی می سازد، که به موجب بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی، از موارد شمول صلاحیت دیوان است.

(۵) راجع به رویه دیوان نسبت به اوضاع و احوال خاص دعاوی مربوط به حسابهای بانکی رجوع شود به: حکم شماره ۲ - ۹۸ - ۱۹، ص ۷ مورخ نهم دیماه ۱۳۶۱ [۳۰ دسامبر ۱۹۸۲] صادره در پرونده هارزا انجینیرینگ کامپنی و جمهوری اسلامی ایران، (منتشره در 1 Iran-U.S. C.T.R. 499, 504) «حکم شماره ۲ - ۷ - ۱۴۱، ص ۷، مورخ هشتم تیرماه ۱۳۶۳ [۲۹ ژوئن ۱۹۸۴] در پرونده تپتس، ایت، مک کارتی، استراتن و مهندسین مشاور تامز آفای ایران، و سایرین (منتشره در 219, 223 Iran-U.S. C.T.R. 6) «حکم شماره ۱ - ۶۵ - ۲۲۱، ص ۵۵ مورخ ۲۷ فروردین ماه ۱۳۶۵ [۱۶ آوریل ۱۹۸۶] در پرونده کامپیوتر ساینسز کوریوریشن و دولت جمهوری اسلامی ایران و سایرین، (منتشره در 10 Iran-U.S. C.T.R. 269, 299-300) «حکم شماره ۱ - ۴۴۸ - ۲۸۳، بند ۲۴، مورخ ۲۸ آذر ۱۳۶۵ [۱۹ دسامبر ۱۹۸۶] صادره در پرونده ترینینگ سیستمز کوریوریشن و بانک تجارت و سایرین (منتشره در 331, 337 Iran-U.S. C.T.R. 13).

است که ئی اس آی عملاً کلیه اسناد و مدارک لازم بصورت مقرر در قرارداد را برای اثبات تحویل کالاها تسلیم نموده است. رجوع شود به: بندهای ۲ و ۳ همین حکم. در جلسه استماع، خواهان اصل بارنامه مورخ ۲۵ خردادماه ۱۳۵۸ [۱۵ ژوئن ۱۹۷۹] را ارائه و درمورد علامت (x) روی نسخه بارنامه تسلیمی طی لایحه استماع خود، توضیحات قانع کننده‌ای به دیوان داد. عبارت «کرایه حمل دریایی پیش پرداخت شده» مندرج در بارنامه، به امضای نورتن، لیلی اند کامپنی، اینک، به تاریخ ۳۰ خردادماه ۱۳۵۸ [۲۰ ژوئن ۱۹۷۹] می باشد، که حاکی از آن است که مدارک حمل نمی‌توانسته قبل از ۲۵ خردادماه ۱۳۵۸ [۱۵ ژوئن ۱۹۷۹] تکمیل شده باشد. بهر حال، دیوان قانع شده است که خواهان با تسلیم مجدد مدارک تکمیل شده همراه نامه مورخ ۳۱ خردادماه ۱۳۵۸ [۲۱ ژوئن ۱۹۷۹] خویش، تعهدات خود تحت شرایط سی اند اف را به نحو مصرح در قرارداد ایفا نموده است. علاوه بر این، مینیوفکچرز در نامه مورخ دهم تیرماه ۱۳۵۸ [اول ژوئیه ۱۹۷۹] تصدیق نمود که اسناد و مدارک تسلیمی ئی اس آی منطبق با شرایط اعتبار اسنادی بانک مرکزی بوده است. رجوع شود به: بند ۱۰ همین حکم. بنابراین، ئی اس آی محق است ثمن قراردادی به مبلغ ۳۰،۵۲۵/- دلار را دریافت دارد.

۲ - ادعای دوم

الف) قسمت اول

۵۷ - دیوان دآوری ادعای مربوط به هزینه های اضافی و خسارات حمل مربوط به "محموله پنجم" موضوع سفارش خرید مورخ ۲۵ فروردین ماه ۱۳۵۷ [۱۴ آوریل ۱۹۷۸] را رد می کند، زیرا ئی اس آی مبنای حقوقی ادعای خود را ثابت نکرده است. تحت شرایط سی اند اف قرارداد، مسئولیت ئی اس آی درمورد کالاها هنگامی که آن

شرکت محموله قطعات فیوزها را به استارلاینز تحویل و هزینه حمل تا بندر شاهیپور را پرداخت کرد، خاتمه یافته است. خود ئی اس آی اذعان نموده است که اقدامات وی برای برگرداندن کالاها، خارج از الزامات قراردادی و نوعی کوشش در جهت حفظ مناسبات حسنه تجاری بوده است. از آنجا که، در مقام مقایسه با ارزش محمولات، مبلغ هزینه های مورد مطالبه رقم هنگفتی را تشکیل می دهد، دیوان بر این نظر است که ئی اس آی نمی تواند بدون آنکه درمورد اقدامات انجام شده قبلاً با سازمان صنایع مشورت کرده باشد، آن سازمان را طبق قرارداد مسئول بشناسد.

۵۸ - خواهان همچنین نمی تواند براساس این فرضیه که هزینه های حمل مجدد و مخارج مربوط به آن، خسارت ناشی از نقض قرارداد توسط خواندگان هستند، آن هزینه ها و مخارج را مطالبه کند. حتی اگر تاخیر در پرداخت ارزش محموله پنجم را بتوان نقض قرارداد، و نه امری ناشی از فورس ماژور، تلقی کرد، ئی اس آی نتوانسته است ثابت کند که این تاخیر از موجبات حمل مجدد کالاها بوده است. بعلاوه، خواهان در تلکس مورخ دوم مردادماه ۱۳۵۸ [۲۴ ژوئیه ۱۹۷۹] خود به خواننده (رجوع شود به: بند ۴۰ همین حکم) صراحتاً از هرگونه ادعای خسارتی صرفنظر نمود، که این موضوع نشان می دهد که حتی از نظر خود خواهان، در آنزمان، قصوری از جانب خواننده سرزده بود. در همین رابطه، این مطلب نیز حایز اهمیت است که در نامه مورخ هشتم مردادماه ۱۳۵۸ [۳۰ ژوئیه ۱۹۷۹] خواهان به کاردار سفارت ایران در واشنگتن، "مبلغ -/۱۹۲،۶۷۶ دلار بابت محمولات ارسالی طبق اعتبار اسنادی شماره ۱۱/۹۵۰۵۹" مطالبه شده هیچگونه ذکری از مخارج اضافی به عمل نیامده است. خواهان مضافاً در قبال پاسخی که در ۳۰ مهرماه ۱۳۵۸ [۲۲ اکتبر ۱۹۷۹] از سفارت ایران دریافت کرد و در آن از ئی اس آی خواسته شده بود که در صورت نیاز به کمک بیشتر با سفارت تماس بگیرد، چنین مسأله ای را مطرح نکرد.

۵۹ - همچنین، مبنایی برای حکم به پرداخت هزینه های حمل، به موجب دکترین فورس ماژور، یا برمبنای [قاعده] داراشدن بلاجهت، وجود ندارد. از نظر دکترین فورس ماژور، "ضرر به عهده متضرر است". رجوع شود به حکم شماره ۱ - ۱۷۲ - ۳۷، ص ۱۱ مورخ ۲۶ فروردین ۱۳۶۲ [۱۵ آوریل ۱۹۸۳] در پرونده کوئینز آفیس تاور اسوشی ایتس و هواپیمایی ملی ایران (منتشره در 2 Iran-U.S. C.T.R. 247)، و حکم شماره ۱ - ۱۲۳ - ۲۹۰ (بند ۳۰)، مورخ نهم بهمن ۱۳۶۵ [۲۹ ژانویه ۱۹۸۷] در پرونده اینترنشنال اسکولز سرویسز اینک و جمهوری اسلامی ایران و سایرین (منتشره در 14 Iran-U.S. C.T.R. 65). دیوان در این پرونده موجبی نمی بیند که چرا خواننده باید چنین هزینه‌هایی را متحمل شود. در رابطه با قاعده داراشدن بلاجهت، دیوان موردی را ملاحظه نمی‌کند که خواننده بموجب آن بلاجهت داراشده باشد، زیرا خواننده بهای قراردادی کالاها را عملاً پرداخت کرده و فرای کالاهای دریافتی نفعی عاید وی نشده است.

۶۰ - دیوان همچنین تقاضای خواهان را درمورد هزینه های متحمله وی برای دریافت ثمن محموله پنجم رد می‌کند. ئی اس آی ثابت نکرده است که تاخیر در پرداخت از محل اعتبار اسنادی، نقض قرارداد توسط صنایع نظامی بوده و یا هزینه های مورد مطالبه وی ناشی از چنین نقضی بوده است. اگر تاخیر در پرداخت نقض قرارداد نبوده باشد بلکه به علت فورس ماژور موجه تلقی شود، در چنان صورتی، همانطور که در بالا بحث شد، هزینه ها برعهده ئی اس آی قرار می‌گیرد. به علاوه، مدارک تسلیمی توسط ئی اس آی در تأیید ادعایش فاقد چنان توضیحات و تفصیلاتی است که بتواند به دیوان امکان دهد چنین تصمیم بگیرد که آن هزینه‌ها به اقدامات ئی اس آی برای وصول بهای قراردادی کالاهای محموله پنجم مربوط می‌شده است.

ب - قسمت دوم

۶۱ - در مورد آن بخش از دعوای مربوط به "قلم ۳" به خواسته ۱۵۴،۰۰۰/- دلار و ۳،۰۰۰/- دلار، دیوان متذکر می‌شود که طبق اذعان خواهان، کالاها هرگز به ترتیب مقرر در قرارداد روی هیچ کشتی‌ای برای تحویل به ایران بارگیری نشد. علاوه براین، در اینجا هیچ ادعائی مطرح نشده است که قرارداد بوجهی از جانب خواننده نقض شده است. بالعکس، اجرای قرارداد، پیش از انقضای اعتبار اسنادی مفتوحه برای انجام پرداختها، به علت فورس ماژور غیر ممکن شده بود. به دلیل اوضاع ایران در آن موقع خاص، هیچ کشتی مناسبی آماده حمل مواد منفجره به ایران نبود. بنابراین، طبق رویه پیشگفته دیوان، در این مورد نیز "ضرر بر عهده متضرر است" و لذا، این بخش از ادعای دوم نیز رد می‌شود.

ج - بهره

۶۲ - دیوان طبق اصول و موازین مندرج در حکم شماره ۱ - ۶۴ - ۱۸۰، صص ۳۸ - ۳۶، مورخ ششم تیر ۱۳۶۴ [۲۷ ژوئن ۱۹۸۵] در پرونده سیلوانیا تکنیکال سیستمز اینک و دولت جمهوری اسلامی ایران (منتشره در 8 Iran-U.S. C.T.R. 298, 320-22)، صدور حکم بهره به نفع خواهان نسبت به مبلغ ۳۰،۵۲۵/- دلار از تاریخ ۳۰ خرداد ۱۳۵۸ [۲۰ ژوئن ۱۹۷۹]، یعنی از تاریخ تحویل کالاها برای حمل، را موجه می‌یابد.

د - هزینه ها

۶۳ - با توجه به این واقعیت که خواهان فقط توانسته است از عهده اثبات یک هیجدهم کل مبلغ ادعای خود برآید و با توجه به هزینه‌هایی که خواننده برای دفاع از خود متحمل شده، دیوان معتقد است که مبلغ ۵،۰۰۰ دلار بابت هزینه‌های داوری باید به نفع خواننده حکم داده شود و این مبلغ باید از محکوم به حکم صادره به نفع خواهان کسر گردد.

سوم - حکم

۶۴ - بنا به دلایل پیشگفته،

دیوان به شرح زیر حکم صادر می‌کند:

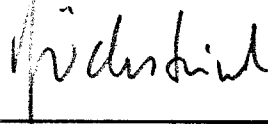
الف) خواننده، سازمان صنایع نظامی مکلف است مبلغ بیست و پنج هزار و پانصد و بیست و پنج (-/۲۵،۵۲۵) دلار به اضافه بهره ساده به نرخ ۱۰/۲۵ درصد در سال (برمبنای ۳۶۵ روز) نسبت به مبلغ ۳۰،۵۲۵/- دلار از تاریخ ۳۰ خرداد ماه ۱۳۵۸ [۲۰ ژوئن ۱۹۷۹] لغایت تاریخی که کارگزار امانی دستور پرداخت مبلغ حکم را از حساب تضمینی به بانک امین می‌دهد، به خواهان، الکترانیک سیستمز اینترنشنال، اینک، پردازد.

ب) بقیه ادعاها مردود شمرده می شوند.

تعهدات بالا با پرداخت از محل حساب تضمینی مفتوح طبق بند ۷ بیانیه مورخ ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۱۹ ژانویه ۱۹۸۱] دولت جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر، ایفاء خواهند شد.

بدینوسیله، حکم حاضر برای ابلاغ به کارگزار امانی به ریاست دیوان تسلیم می گردد.

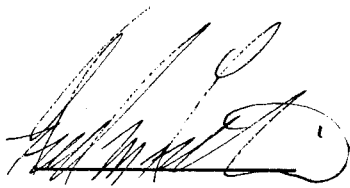
لاسه، به تاریخ ۱۳۶۸ برابر با ۲۸ ژوئیه ۱۹۸۹

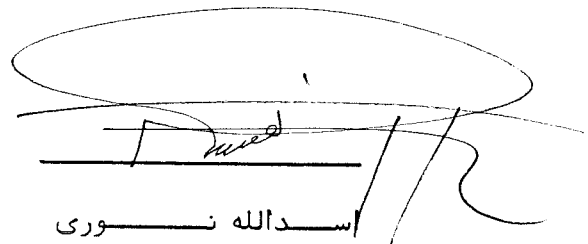
کارل - هاینس بوکشتیگل

رئیس شعبه یک

به نام خدا

هوارد ام. هولتزمن

اسدالله نوری

مخالف با قبول دعوی اول